Nro IX.

GAZETA NARODOWA
WILEŃSKA

ZA ROZKAZEM RADY NARODU LITEWSKIEGO

W NIEDZIELĘ DNIA 1. CZERWCA ROKU 1794.

Virtus non territa monſtris.

Z Wilna dnia 1 Czerwca.

Z naywiękſzém uwielbieniem wſzyſcy tu wſpominają gorliwość i determinacyą Obywatelow Xięſtwa Zmudzkiego tudzież innych pogranicznych Powiatow i całego traktu zapuſzczańſkiego, tak co do liczby zbroyney ſiły, jakoteż co do porządku, baczności i pomyślnego oporu ſiłom nieprzyjacielſkim. Prawdziwie tam przykładna miłość Oyczyzny i Wolności haſłem jeſt naywiękſzych ofiar z życia i majątków. Znależli ci gorliwi Obywatele czas i mieyſce po temu ſprowadzenia broni i ammunicyi, w niemałey kwocie. Nie w jedném mieyſcu, a bez pomocy nawet Woyſka liniowego, (które tam w inney ſtronie działa) pokilkakrotnie zapędy nieprzyjacielſkie wſtrzymali.

Dalſzy ciąg z Dziennika Rady Tymczaſowey Litewſkiey

Dnia 26 Maja Rada tymczaſowa Litewſka powtórzyła Uniwerſałem ſwoim zalecenie, miłością Publicznego dobra obowiązując, ażeby w całym Kraju Obywatele, Generał Majorowie wraz z Kommiſſyami Porządkowemi i Magiſtratami Miaſt, wſzelkie Rekwizycye Kommendantow i Kommiſſarzow Wojennych o doſtarczenie Furażow, Furmanek, Strzelcow, Ochotnikow &c. czynione, nayſkuteczniey dopełniali.

Zaleciła kompletować podług Etatu w 1791. Roku poſtanowionego wſzyſtkie Pieſze i Konne Pułki, a doſtarczenie potrzeb do tego Objektu Deputacyi Opatrzenia poruczyła.

Do wyśledzenia ofiar w czaſie zeſzłego Seymu Konſtytucyynego w duchu gorliwości Obywatelſkiey po Wwdztwach i Ptach jednych już złożonych, drugich oświadczonych i do oddania pozoſtałych, wyznaczyła oſoby, i one do zneſienia ſię z Kommiſſyami Porządkowemi, i do obmyślenia w tym celu łatwych ſpoſobow, obowiązała.

Do likwidacyi długow i rozpoznania realności pretenſyi do oſob oſądzonych i ukaranych wyznaczyła Deputacyą, którey przeſłanie Radzie ſwey opinii zaleciła.

Odpowiedziała na Memoryał Obywateli Miaſta Wilna względem otwarcia Cyrkułowych Woytow Juryzdykcyi.

Powtórzyła Deputacyi tayney zalecenie, ażeby przedſięwzięła nieodwłóczne ſpoſoby zmnieyſzenia areſztowanych w Wilnie oſob.

Delegowanym do zabeſpieczenia Metryk W. X. Lit: ſtoſowną przepiſała Inſtrukcyą.

Wyſłanemu ze ſkładu Rady do Naywyżſzego Naczelnika JP. Tadeuſzowi Wyſogierdowi expedycye i Inſtrukcye wydała.

Memoryał JPP. Daſzkiewicza, Bakowſkiego, Turſkiego, i Dziekońſkiego Officyaliſtow Policyi W X Lit: przyjęła, i końcem upewnienia ſię o cnotliwym i Obywatelſkim tak oſob Kommiſſye Rządowe ſkładających, jakoteż Officyaliſtow, poſtępowaniu, do przeyrzenia czynności onych Deputacyą naznaczyła, z deklaracyą za odebranym świadectwem ſtuteczney dania odpowiedzi.

Na wydatki do potrzeb Deputacyi tayney ſtoſownych ſummę Złł: Pol: 10,000. ze Skarbu aſſygnowała.

Dnia 27 Maja Powodowana prawidłami Naywyżſzego ſiły Zbroyney Naczelnika i wzorem Rady zaſtępczey Warſzawſkiey, decydowała znieść ſię z Duchowieńſtwem Obu Obrządków, wezwać nayuroczyſtſzey gorliwości onego, i zachęcić do pożyczenia, ku nagłemu ratunkowi Oyczyzny, Religii i Świątnic Boſkich, Sreber, Złota, i innych Kościelnych wartość mających ſprzętow, z kondycyą zwrotu onych w ſzczęśliwey przyſzłości, i wydania tymczaſowie kwitow na imie Oyczyzny. Stanowiąc do Luſtracyi i wagi takowych Sreber i Złota w Wilnie Deputacyą, po Wwdztwach zaś i Powiatach exekucyą tego Kommiſſyom Porządkowym zaleciwſzy, ażeby Deputacya Skarbowa tak do Deputacyi w Wilnie, jako i do Kommiſſyow Porządkowych po jedney oſobie od ſiebie naznaczyła, a zebrane Srebra do Mennicy odſyłała, zaſtrzegła.

Zapewniła Opiekę Rządową Dezerterom Moſkiewſkim, wyłączywſzy od niey ſamych tylko Kozakow, którzy przez morderſtwa i łupieſtwa ſtali ſię tego względu niegodni.

Z przyczyny odebranych Rapportow determinowała wyſłać z pomiędzy ſiebie JPP. Narbutta, Grabowſkiego, i Tyſzkiewicza do kolumny Woyſka pod Kommendą Xcia Franciſzka Sapiehy znaydującey ſię, końcem zrobienia oney w obronie Kraju i w pomocach innym kolumnom czynnieyſzą.

Oświadczyła Piſmem wdzięczność JP. Zakrzewſkiemu Prezydentowi Warſzawſkiemu, za uczynności Obywatelſkie dla Prowincyi Litewſkiey okazane.

Przyjęła z wdzięcznością ofiarę JP. Szymona Zabiełły Generała Leutn: Woyſk Lit: na regeſtrze przez Deputacyą Opatrz: podpiſanym, ſpecyfikowaną i w Dzienniku czynności ſwych umieścić zaleciła.

Patent na Generał Majora Pttu Eyſzyſkiego JP. Siedlikowſkiemu wydała

Rozkazała Deputacyi Woyſkowey wraz z Kommendantem Miaſta Wilna żeby Officyerowie nad Rekrutami zwierzchność mający, ſtoſownie do urządzeń Naywyżſzego Naczelnika łagodnym i ludzkim z niemi obchodzeniem ſię, ochotę w nich do obrony Kraju pomnażali.

Zaleciła Deputacyi Skarbowey, ażeby zawakowanych po Konſtytucyi 1791 Roku Staroſtw, a przez ſpiſek Targowicki rorſzarpanych, liſtę i opinią z wyſzczegulnieniem dawnych i teraźnieyſzych intrat natychmiaſt ſporządziła, i przynioſła.

Deklarowała, że w niedoſtatku Pieniędzy ku załatwieniu Publicznych podatków, Srebro i Złoto w rzetelnym ſzacunku do Skarbu przyymowane, i przez Deputacyą Skarbową do Mennicy odſyłane będą.

Ażeby właściciele wſzelkiego tytułu Dóbr tak świeckich jako i Duchownych nakazy Rady bez uciążenia włościan uſkuteczniali, determinowane na wyprawę do Woyſka liniowego Rekruta Złł: 100 nie wybranemi od Włościan, ale ſwojemi opłacali pieniędzmi, a Włościanie, iżby powinności dawnemi Inwentarzami i Dekretami wyſzczegulnione i poſłuſzeńſtwo Zwierzchności należne, w zupełney ſpokoyności pełnili, Kommiſſyom Porządkowym doſtrzegać naymocniey zaleciła.

Stoſując ſię do Organizacyi Deputacyi Beſpieczeńſtwa Publicznego, oſoby tak ze Składu Rady jakoteż uſtronnych Obywateli do exekucyi jey w liczbie 18 nominowała i przyſięgi wyſłuchała

Na potrzeby i lenungowanie Rekrutow do 3go Pułku deſtynowanych ſummę Złł: 4,827, gr: 20 aſſygnowała.

Odebrała Rapport od Kommiſſyi Porządkowey Pttu Braſławſkiego o obraniu za Delegata JP Boguſława Mirſkiego Podkomorzego Braſław: a za Generał Majora Powiatowego Wincentego Bielikowicza.

Dnia 28 Maja Wyznaczyła Kollegę ſwego JP. Przeciſzewſkiego Delegata Zmudzkiego dla doſtrzegania wygod i opatrzenia nowo zaciężnych Rekrutow, obowiązuiąc Deputacye i wſzelkie Zwierzchności mieyſcowe do zadoſyć uczynienia jego Rekwizycyom, zalecaiąc oraz Kommiſſyi Porządkowey wraz z Policyą Wileńſką złączoney, ażeby natychmiaſt Taxę żywności dla Zołnierzy i rekrutow w miarę ich lenungow ułożyła.

Memoryał JP Miłaſzewicza Plac Majora o zaległość Gaży przyiąwſzy, ſkutek onego vigore wyſzłych na to rezolucyi do przyſzłych likwidacyi odłożyła, a na rachunek naſtępney Gaży złł: 2 000 wypłacić kazała

Dyſponowała drukować i do wſzyſtkich Wodztw i Pttow rozeſłać, odezwę Naywyżſzego Siły Zbroyney Naczelnika z Obozu pod Borkowem dnia 21 Maja 1794 do ſiebie przyſłaną *Ta położona jeſt niżey w dziſieyszey Gazecie.*

Wnieſienie JP. Ogińſkiego Delegata Wileń: i odpowiedź na nie z przyłączonemi Annexami do Deputacyi Beſpieczeńſtwa odeſłała.

Na ſkutek przełożenia JP. Grabowſkiego Komendanta Garnizonu Wileń: zaleciła JP. Prezydentowi i Magiſtratowi Miaſta Wilna, ażeby do ufortyfikowania tegoż Miaſta Ludzi 300, i Rydlowek 1,000 natychmiaſt doſtarczonym było.

Obowiązała JP. Prezydenta Miaſta, ażeby wezwawſzy wſzyſtkie cechy rzemieślnicze, one do jak nayprędſzego robot Woyſkowych poſpiechu urządził, i w pomoc z Kowna, Grodna, Merecza &c. Rzemieślnikow ſprowadził.

Odebrała Raport od Deputacyi Skarbowey względem Percepty, Expensy, i Remanentow Publiczney Kaſſy, i tenże w Kancellaryi ſwojey lokowała.

Przyjęła ofiarę JPP Hornowſkiego i Dawidsona Poſſeſſorów dożywotnich Dóbr Biſkupſtwa Wileń: w przyſtawionych 5 ludziach należycie jak do ſłużby oporządzonych, oświadczoną; a opłatę na każdego po 180. złł: Pol: w Deputacyi Skar: złożyć zalecili.

Aſſygnowała na potrzeby werbuiących ſię do Pułku 4. Rekrutow złł: 8788. i z nich Rachunek na Oſobie JP. Erdmana Kapitana tegoż Regimentu zaſtrzegła.

W nadgrodę Cnoty i Męztwa JP. Modeſta Biruli Kapitana 7 Regimentu w Potyczce pod Niemenczynem zabitego, pozoſtałey po nim Wdowie połowę gaży, nim dalſzym na ſubſyſtencyą ſwoie funduſzem opatrzoną będzie, ze Skarbu wypłacać kazała

Uznała potrzebę ponowić Uniwerſałem zalecenie Kommiſſyom Porządkowym, Generał Majorom, Magiſtratom i Obywatelom; ażeby wſzelkiey kondycyi Oſoby bez Paſzportow jadące wſzędzie examinowane i zatrzymywane były, i gdyby ſłupy ſłomą okręcone i ſmołą oblane przy każdey Wsi nieodwłócznie znaydowały ſię dla wzajemnego oſtrzeżenia ſię o Nieprzyjacielu na odpadzie onego.

Ofiary Obywatelſkie w pieniądzach porządkiem złożenia.

Staniſław Andrzejewſki złł: 20 — Medard Kończa złł: 800 — Stefan Niewiarowicz złł 20 — J. Łapińſki złł: 20 — Piotr Wołodko złł: 13 gr: 10. — Butlerowa Sttna Preńſka złł: 3.000. — X. Ławrynowicz Pleban Czadowſki złł: 100 — Elżbieta Millerowa złł: 450. — Jan Koziełł złł: 1000 — Hornowſki i Dawidson przy doſtawieniu z Poſſeſſyi ſwoich dożywotnich pięciu uzbrojonych i wyekwipowanych przez ſię ludzi, na każdego po złł: 180 w ogóle złł: P. 900 złożyli.

W innych Rekwizytach

Morykoni Generał Major Pttu Wilkom: Ludzi ſześciu we wſzyſtko opatrzonych i zmundurowanych, płótna łokci 120 i ſucharow wóz 1. — Ignacy Kraſzkowſki Obywatel Sandomirſki ołowiu kamieni 5 Płótna łokci 100, Skór wyprawnych Jałowiczych 25 — Antoni Górſki ołowiu kamieni 5. — Michał Zyburta ołowiu kamieni 5 — Ignacy Morykoni koni 2. z zaprzęgiem, Woluntaryuſzów umundurowanych końmi i bronią opatrzonych 6. — Strutyńſka żyta beczek 15 ćwierci 2 gar: 18 — XX. Dominikanie Wierzbełowscy, ſłoniny ſun: 25. ſoli garniec 1. krup jęczmiennych gar: 4 gryczanych gar: 3 ½. kumpiow pare 1 okorkow par 2. Pułgąłkow par 5. Chleba ſun: 157. — Piotrowſki ſkór 2. — Abramowicz Konia 1 — X. Staniſzewſki Pleban Worniańſki konia z zaprzęgiem — Chrapowicki Stta Prochu barył 9. — Kazimierz Dylewſki Sędzia Star: Prochu baryłkę 1.

Nro 15. Rada tymczaſowa Zaſtępcza Prowincyi W. X. Litt: pod Naywyższym Tadeusza Kościuszki Naczelnictwem.

Obywatele! ścigać Nieprzyjaciela, myśleć

ſię nad nim kra wd Oyczyznie zadanych, poſkramiać zuchwałego Najezdnika, te ſą celnieyſze zamiary powſtaiącego Narodu; lecz Narod, który walczy o wolność, o świa-tło prawdy, o zdeptanie Praw Nieba i Ziemi, winien j ſt nawet w Najezdniku ſzanować ludzkość, winien mu okazać Narodowego charakteru łagodność, winien nad wielkością każdego czynu ſwego zaſtanowić umyſł Nieprzyjaciela.

Obywatele! odbiera Rada nie bez zaſmucenia wiadomość że Dezerteruiący Zołnierz Roſſyyſki nie jeſt pewien waſzego nad ſobą politowania; zaiſte! niema nic ſprawiedliwſzego jak waſza nienawiść do podłych Tyrana narzędziów! lecz nie ten jeſt Waszym Nieprzyjacielem, którego okrutny Despota wprowadził na waſzę Ziemię, ale tego tylko Nieprzyjacielem ſwoim znaycie, który haniebną tyranii popieraiąc Sprawę trzyma obrzydły w ręku Oręż (ani go chce złożyć) by nim domierzał wam i waſzey Oyczyznie nayokropnieyſzych ciosów. Rada więc Zaſtępcza, obowiązuje was wſzyſtkich, abyście Dezerterom Roſſyiſkim, do Waſzych Domow przybyłym wſzelką podawali łatwość ukrycia ſię przed ich Komendami odſyłaiąc ich do naybliżſzych Komend Polſkich, iżby u nich pewnieyſze mieli ſchronienie i znaydowali opiekę.

Wſzakciż obowiązuiąc Was Rada do tey nie tylko litości, lecz nawet pomocy, którą Dezerter Roſſyyſki znaydować u was ma prawo, ponawia ſwóy nakaz, abyście wſzelkie Kommendy Woyſka Nieprzyjacielſkiego, ich Kuryerów, a nadewſzyſtko obrzydłe ich Kozactwo wſzędzie naydzielniey ścigali. Z rzędu waſzych Najezdników, niema ani dzikſzych, ani frożſzych, ani mniey ludzkich jak ſą kupy Kozackie; dla tych to niech zniknie na zawſze waſza litość! Oni to jedni, co ſię wyzuli z czucia ludzkości, ich więc ścigaycie, a w poścignieniu nielitu ycie ſię nad ich życiem; bo któż ſzkodliwſzym Rodzajowi ludzkości bydź może jak ten, który ſam czuć nieumieiąc, że jeſt Człowiekiem, ani w ſobie ani w bliźnim drogiey Iſtności Człowieka ſzanować niemoże Lecz każdy Dezerter, niech Waſzey nad ſobą dozna ludzkości. Bydź nieludzkim zoſtawmy tylko Narodom, gdzie tyranije i okrucieńſtwa obrały ſiedliſko Niech naſz Nieprzyjaciel doznaje nayſrożſzey od was zemſty, ale doznaje razem, żeśmy pełni ludzkości, ſzlachetności i politowania dla tych, którzy niewe-ſzli na Ziemię naſzę tylko muſem Tyrana; a za takich wſzyſtkich Dezerterów Roſſyyſkich bydź Rada deklaruie — Takowy Uniwerſał aby każdego doſzedł wiadomości, publikować go z Ambon po Parafiach oraz po Miaſtach i wſzędzie naznacza. Działo ſię w Wilnie na Seſſyi Rady Dnia 27. Maja R. 1794.

Tadeuſz Kościuſzko Naczelnik Naywyżſzy ſiły zbroyney Narodowey, do całego Xięſtwa Litewſkiego, a ſzczegulnie do Rady tymczaſowey Wileńſkiey.

Byłbym niegodny tey ufności, którą we mnie niezaſłużonym Narod Polſki położył, gdybym powierzoney mi od niego władzy nie umiał użyć i utrzymać w tym duchu, który świętemu jego celowi dogodzić może. Po przyſtąpieniu całey ogólnie Polſki do *Aktu powſtania* Województwa Krakowſkiego, wola Narodu tego nie jeſt ani ukrytą, ani tłumaczeniu dwuſtronnemu podpadać mogącą. Idę więc za jey wyrazem, i niosąc w jedney ręce mściwe tylu krzywd Oyczyzny mojey żelazo, w drugiey trzymać będę ten ſtér Rządu nadzwyczaynego, który Narod na ten moment dla zbawienia ſwojego uznał bydź potrzebnym. Niech ſię przeto nikt na tym nie myli, że jako władza, którey używam, przyſzła w moje rece proſto od Narodu; tak wſzyſtkie inne władze pomocnicze proſto odemnie pochodzą i pochodzić powinny. Przyſiągłem Bogu i Narodowi, że jey na uciſk niczyy nieużyję, i ſpodziewam ſię, że ja ſam tylko ciężar jey czuć będę.

Dopełniając przeto obowiązku mojego i proſtując kroki w piérwſzym momencie powſtania chybnie przedſięwzięte, deklaruję W. X. Lit: co naſtępuje:

1mo: Ogłoſzona i rozpoczęta będzie w tych dniach Rada Naywyżſza Narodowa złożona z Obywatelow tak Koron: jako i Lit: po którey ogłoſzeniu Rady tymczaſowe tak Warſzawſka jako i Wileńſka bydź przeſtaną, zdając jey ſprawę z czynności ſwoich teraźnieyſzych.

2do: Nikt w żadnym Wwdztwie ani Prowincyi nie może przyymować tytułu *Naczelnika Siły Zbroyney*, ale prowadzić tę ſiłę będą Generałowie Kommenderujący, odemnie patentowani i ordynanſowani.

3tio: Jaſińſki, Grabowſki i Chlewińſki Generałowie Leutnanci Woyſk Rzpltey przeznaczeni ſą odemnie do kommenderowania oſobnemi korpuſami w W X. Lit: które korpuſa czynić oddzielnie, lub złączyć ſię razem, podług potrzeby powinni, zawſze z naywiękſzą jednomyślnością wſpomnionych Generałów z wzajemném między ſobą znoſzeniem ſię, jakiego po ich cnocie dobro Oyczyzny wyciąga. Pamiętaymy wſzyſcy, że miłość Oyczyzny, powinna w nas ſamę nawet miłość własną przytłumić.

4to: Nim Rada tymczaſowa Wileńſka odbierze urzędowne donieſienie o rozpoczęciu Rady Naywyżſzey Narodowey, dołoży ſtarania w dwóch naſtępujących punktach. *1mo*: Ogłoſi tak Cywilnym Obywatelom jako i Woyſku pod Kommendą wſpomnionych 3ch Generałow będącemu, to wſzyſtko, co wyżey deklarowałem. *2do*: Użyje całey ſwey przezorności, całey tęgości charakteru rewolucyynego, ſłowem całey cnoty Obywatelſkiey, na oddalenie od wſzelkiego wpływu w teraźnieyſze okoliczności fałſzywych Patryotow. Takiemi ja zowię, ludzi, od dawna intrygantami znanych, do wſzyſtkich robot w Polſzcze bez wyboru tłoczących ſię, aby w każdey okazyi dumie i intereſſowi ſwojemu dogodzić, ludzi związkami ſwemi podeyrzanych, bezczelność z przewrótnością łączących, ſłowem wytykanych wſzędzie opiniją publiczną. Sądźcie o ſobie nawzajem bez uprzedzenia, a poznacie pomiędzy ſobą tych, o których ja was radbym widział oſtrzeżonemi

Poświęciwſzy ſię Oyczyznie mojey, poświęciłem ſię prawdzie; z ſzczerością mówię do Obywatelow, równie zemną ſzczęścia wſpólney Oyczyzny pragnących.

Dan w Obozie pod Borkowem dnia 21. Maja 1794. Roku.

Tedeuſz Kościuſzko.

(L. Wolność Całość y Niepodległość S.)

Z Warſzawy dnia 24 Maja

Wyciąg z Rapportu Vice-Brygadyera Dąbrowſkiego.

Pod dniem 20tym tego Miéſiąca z obozu pod *Gruycem* donoſi, o wzięciu przez Patro-

ſe naſze 6. huzarow Pruſkich i 1. Unteroffi-cyera.

Pod datą zaś 22 t. m. z pod *Nową-Wſią* lokowanego, uwiadamia, iż Antoni *Gładyſzewſki* Pułkownik Pikinierow za zleceniem tegoż Vice Brygadyera *Dąbrowſkiego*, z kommendą złożoną z 46 głów Kawaleryi Narodowey 18. z Pułku ſwego, 54. Mazurow konnych poſzedł do wſi *Dankowa* ścigając Kozakow rabujących, lecz gdy tam onych nie zaſtał, tylko ślady nadzwyczaynego rabunku, udał ſię daley od wſi do wſi, za śladem pędzonego inwentarza, aż do miaſta *Biały*, gdzie powziął wiadomość o przepędzeniu gromady owiec i kilkuſet ſztuk bydła, godziną przed przybyciem jego, udał ſię więc natychmiaſt ku granicy Pruſkiey, i znalazłſzy wſzyſtko przeprowadzone za Orły Pruſkie, nie omieſzkał poſunąć ſię głębiey, jakoż do ścignąwſzy uchodzących z łupem Kozakow we wſi *Koſtawicach*, całą zdobycz odbił, Kozakow 30 zabił, koni 20 z pod tychże doſtał, a bydła odebranego ſztuk 1 000 przyprowadziwſzy do miaſta *Biały*, właścicielom ukrzywdzonym zwrócił. Sam na powrót cofnął ſię, nie utraciwſzy żadnego człowieka, prócz konia 1. który w nagłym marſzu pod Mazurem padł. Kawalerya i Pikiniery przy tey akcyi będący., do kilku tyſięcy Zł: przy zabitych Kozakach zyſkali. &c &c

Dnia 17 tego Mieſiąca Liſty piſane ze *Lwowa* donoſzą, że Brygady dwie *Łażnińſkiego* i *Dzierżka*, idące z kordonu nowo zajętego Roſſyyſkiego, przechodziły przez *Kryſtynopol* w celu złączenia ſię z woyſkami Polſkiemi, tudzież, że *Mięczyńſki* (z woli zgaſłey przemocy Piſarz Pol: Kor:) zoſtał przez tameczną Policyą, na rekwizycyą licznych kredytorów jego, areſztowany.

Z Radomia dnia 15. Maja.

Powiat naſz umiejący ſię zawſze determinować, dnia 11 t m. licznie do *Radomia* zjechał ſię. Naprzód broń po Regimencie *Wodzickiego* na 400 ludzi pozoſtała, a ſzczęśliwie dotąd przed wiadomością Moſkali ukryta między Obywateli miaſta rozdana zoſtała. Do tego dziedzice *Piasłowa* i *Jedlińſka* przyſtawiwſzy ſwoje gromady włościan uzbrojonych koſſami, uformowany zoſtał podług możności garnizon. Co uſkuteczniwſzy zrobiliśmy Akceſs do powſtania Narodowego pod Naczelnictwem Tadeuſza *Kościuſzki*, a Miaſto obrało ſobie Prezydentem Ant: *Stadnickiego* Staroſtę Zatorſkiego. Czytane potym były liſty zachęcające nas do związku od *Zakrzewſkiego* Prezydenta Warſzawſkiego, *Małachowſkiego* zaſiadającego w Radzie Zaſtępczey Warſzawſkiey, Mikołaja *Radziwiłła*, Michała *Kochanowſkiego* &c Wybraliśmy Kommiſſyą Porządkową i Sąd Kryminalny.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Wypis z Gazety Leydeyſkiey pod Artykułem z Berlina 29. Kwietnia.

„ Już ſię tu dobrze poznali, że ninieyſze „ Powſtanie Narodu Polſkiego, nie taką jeſt „ drobnością, za jaką je zrazu miano. Czuje „ Polſki Obywatel ſwą krzywdę: a to czucie „ jeſt powſzechne w Narodzie. — Powſtanie „ Warſzawy dowodzi jawnie, czego lud Pol„ ſki zebrany w maſſę nie dokaże, i jak mo„ że bydź ſtraſzny Nieprzyjacielowi... Mi„ niſter Boucholtz w czaſie rozruchu winne „ charakterowi ſwemu względy odbierał... „ Spodziewamy ſię tu wypadkow bardzo wa„ żnych. Bo już teraz Polacy przezornie i „ mężnie działaią. Plan ich doradny, zdaje „ ſię bydź owocem długiego namyſłu, i „ przygotowania. Ani można mu zarzucać, „ żeby na ſpoſób Francuzki zakrawał. W „ piſmach od czaſu Powſtania Narodowego, „ widać wiele czułości nad nieſzczęściem „ pognębioney Oyczyzny, ale nie widać przy„ wiązania do naśladowſtwa ſcen Francuzkich; „ przez co tym bardziey Powſtanie Narodu „ Polſkiego, całą Europę intereſſuie — Taki jeſt ogólny opis Leydeyczyka, wcale niepodobny do onych niektórych Gazet Niemieckich i Francuzkich w Niemczech, gdzie bezwſtydnie dla Rycerſkich Mężow Powſtania naſzego ſzafują nazwiſkami i relacyami o nich równie dalekiemi od prawdy, jak dowodzącemi podłości zaprzedanego pióra. Do tylu bajek i potwarzy (które Zagranicznym Gazetom wytyka Warſzawſka Gazeta) można przydadź z jaką rzetelnością poſtępują naſi Nieprzyjaciele, gdy w rzędzie między ſwoiémi roznoſzą, jakby naſi w Wilnie nazajutrz po Rewolucyi, wſzyſtkich Moſkiewſkich jeńcow okrutnie wyrzynali, że z pozoſtałemi naygorzey ſię obchodzili. Czyliż tak podły fałſz, tak bezczelna potwarz nie dla tego jeſt zmyślona, aby tym obłudnym pozorem okryli ſwoje mordy, łupieſtwo i barbarzyńſtwa? Dziwili ſię ſami jeńcy Moſkiewſcy w poźnieyſzych Akcyach od naſzych zabrani, gdy ſwoich rodakow na własne oczy zdrowych oglądali, a niemogąc utaić ſwojey ſtąd radości, *jakże nas*, rzekli, *nasi Officerowie zawodzą, gdy mowili że Polacy nikogo z naſzych nie żywią &c.*

Z Londynu dnia 6 Maja (z Moring post Gazety Angielſkiey.)

W śrzód ſporow w Parlamencie względem ſubſydyów Królowi Pruſkiemu ofiarowanych Lord *Landsdowne* naſtępujących w ſwey mowie użył wyrazow: „ Wſzelki duch wolności, wſzelkie uczucie które ludzi do wielkich pobudza czynow upadać i niknąć muſi, gdy ciż ludzie wiedzą że krew ich za pieniądze jeſt zaprzedaną. — Nie dóydą nawet rąk ich te pieniądze, *Berlin* je pochłonie, a tym czaſem ludzkość cierpieć będzie, Hrabia zaś *Landerdale* powiedział, mamyż jaką porękę i pewność, że Król Pruſki obietnicy ſwojey dotrzyma? Chcąc z doświadczenia wnoſić mało mu ufać można. Duch wolności na nowo Narod Polſki ożywił, i życzę mu jak nayważniejſzych pomyślności przeciwko temu wiarołomnemu i drapieżnemu Monarſze, którego poſtępowanie z Polakami nayważniejſzey wzgardy jeſt godne. Jeśli go woyna Polſka zatrudni, tedy zapewne traktat niniejſzy nie będzie lepiey dochowany jak przeſzłoroczny, i prędzey pozwoli tryumfować *Roberspierowi*, niż dopuścić aby jeden proſzek z łupu ſwego w Polſzcze miał utracić. „

Wiadomo jeſt, że Król Pruſki w deklaracyach ſwoich woyſkom ſwym przypiſuje oſwobodzenie Hollandyi, i hordy Francuſkie (te ſą jego ſłowa) niewyczerpanemi i niezwyciężonemi bydź mieni. Twierdzi on to dla tego jedynie aby zwrócił uwagę ſwych Aliantow na ſwe zbytnie *petita*. Tak poſtępując pokazuje ſię naylepſym przyjacielem Rzpltey Francuſkiey, *bo ſkrzynie ich nieprzyjaciół wypróżnia.*

Co ſię tycze Alliantki naſzey Imperatorowey Roſſyyſkiey to zdaje ſię, że owe 12.000 żołnierzy, których przeciw Francuzom nad *Ren* poſłać miała, w niewiadomych jakichſiś ſtepach lub laſach Syberyyſkich zaginąć muſieli.

Nro IX.

DODATEK
DO
GAZETY NARODOWEY
WILEŃSKIEY.

W NIEDZIELĘ DNIA 1. CZERWCA ROKU 1794.

Z Wilna d. 1 Czerwca.

Kolumna Woyska Rzpltey z Obozu pod Gawią ruszyła ku Lidzie drogą około Lipniszek Moskale na polach Lipniskich uszykowani, kanonadą swoją żadnemu z naszych nieszkodzili. Kawalerya Narodowa całą kolumnę w porządnym marszu zasłaniała. Nieprzyjaciel się cofnął. Woysko nasze pod Kommendą Generałow J. sińskiego i Chlewińskiego na dwie kolumny podzielone, obserwuje korpusa nieprzyjacielskie. Okoliczności szczegolnieysze obrotu Woysk naszych w poźnieyszey Gazecie umieściemy

Z Warszawy d. 24 Maja

NOTA od całego Korpusu Dyplomatycznego JP. Dziedusżyckiemu jedinemu z członkow Deputacyi interessow Zagranicznych podana.

Niżey podpisani będąc uwiadomieni, że po zdarzeniach zaszłych w tym mieście dnia 17. i 18. tego miesiąca. JP. Baron *d'Asch* Minister Rezydent Imperatorowey Rossyi, i P. Baron *de Bühler* Minister wyznaczony do *Monachium* z osobami do usług ich należącemi, są dotąd zatrzymani, mniemają siebie bydź upoważnionemi przez prawo Narodow, przez trwały zwyczay wszystkich Państw, i przez respekt winny dostojeństwu Ministrow i Reprezentantow Dworow, aby się dopraszali dla nich o wolność winną w każdym przypadku zerwania pokoju. Aby zaś jak nayrychley ile możności, do tego przyyśdź mogło, przez te środki, które są w mocy niżey podpisanych w teraźnieyszych okolicznościach, czynią tę odezwę do JP. *Dziedusżyckiego* w stałym przekonaniu, że będzie miany w teraźnieyszym odwoływaniu się wzgląd winny na owe pobudki, które są do tego powodem. W Warszawie dnia 28. Kw: 1794

(podpisano.) *Arcy-Biskup Thebański Nuncyusz Apostolski.*

De Bucholtz, *Poseł nadzwyczayny, i Minister Pełnom. Króla Jmci Pruskiego*

William Gardiner, *Minister Pełnom. Króla Jmci W. Brytanii.*

De Toll, *Poseł Extra ordyn: i Min: Pełnom: Króla Jmci Szwedzkiego.*

Kawaler d'Yriarte, *Poseł i Min: Pełnom: Króla Jmci Katolickiego.*

De Caché Chargé d'Affaires, *Jego Cesarskiey Mości.*

C. F. L. v. Griescheim, *Podpułk:* Chargé des Affaires *Stanow Hollenderskich.*

Sartorius de Schwanenfeld, *Rezydent Kurf:* Patz Chargé d'Affaires, *Dworu Saskiego.*

Odpowiedź na Notę podaną od Korpusu Dyplomatycznego, pod datą 28. Kwietnia 1794 Roku.

Niżey podpisany mając honor odebrać adress od JW. JX. Arcy Biskupa Thebańskiego. *i Kollegow jego składających Korpus Dyplomatyczne w Warszawie względem JP. Barona* d'Asch. *i P. Barona* de Bühler *po spieszył oznaymić o tym Deputacyi interessow Zagranicznych, rownie jako i Prezydentowi Rady, a mając zatym na się obowiązek włożony aby oznaymić JW. JX* Nuncyuszowi Apostolskiemu, *i jego Kollegom, że Rada ustanowiona w Warszawie od pierwszych momentow Rewolucyi zatrudniała się tym zawsze, aby winne względy P.* Baronowi d'Asch *i Baronowi* de Bühler *oddawane były z przyczyny ich rangi i dostojeństwa: trzy Członki Deputacyi Dyplomatyczney są wyznaczone, aby takowe względy tym lepiey dopełnione były Jak tylko P. Prezydent odbierze rezolucyą z strony Naczelnika Naywyższego Siły Zbroyney Narodowey, na Rapport który mu uczynił względem tego objektu nie ubliży sam donieść o tym Korpusowi Dyplomacyi.*

Niżey podpisany uprasza JW. JX. Nuncyusza Apostolskiego, aby tym czasem raczył oznaymić swoim Kollegom składającym Korpus Dyplomatyczne to wszystko, co tu wyżey jest wyrażono. W Warszawie dnia 4. Maja 1794.

(podpisano) DZIEDUSZYCKI.

OBOWIĄZKI

Kommendantow Generalnych Cyrkułowych, Tysiącznikow, Setnikow i Dziesiętnikow. opisane w Warszawie Roku 1794. w Maju obranych.

Ponieważ w ustanowioney obronie powszechney Miasta Warszawy, bespieczeństwo wewnętrzne i obrona zewnętrzna jest w zamiarze, a stosownie do takowych dwoch widokow inaczey siła zbroyna powinna bydź urządzona w czasie alarmu, a inaczey w chwili spokoyney od nieprzyjaciela wolney: zaczym obowiązki i powinności Kommendantow, Setnikow, i Dziesiętnikow jako są dwoiste, tak w osobnych następujących dwoch Artykułach względnie czasu i okoliczności ułożone przepisują się.

ARTYKUŁ I

W czasie wolnym od allarmu

§. I W czasie spokoynym każdy Dziesiętnik wykommenderuje z swego oddziału codziennie o godzinie osmey z rana jedne osobę do tego Dziesiętnika Roty, na ktorego koley służby wypadnie, a ktorą koley Setnik względnie swojey Roty ułoży.

§. II Dziesiętnik z dziesiątnikiem ludzi Roty swojey wykommenderowany, stawi się naydaley w poł do 9tey na Hauptwachu dziesięć rotowym, czyli u Kommendanta Tysiącznika

§. III. Z dziesięciu Setnikow do dziesięć

rotowey Kommendy należących, koleją jeden Setnik na Hauptwachu swoim dziesięć rotowym równie o w pół do 9tey stawić się ma na obluz.

§ IV. Kommendant dziesięć-rotowy, czyli Tysiącznik, powinien się równie codziennie o godzinie 8mey aż do ukończonego obluzu na Hauptwachu swoim znaydować, a ponieważ wykommenderowani do niego Dziesiętnicy przystawiać osob na Hauptwach 100. mają; Dziesiętnikow będzie 10. Setnik 1. a zaczym Setnika oznaczywszy Kommendantem Hauptwachu, pięciu zaś Dziesiętnikow na Unter-Officyerow, zostawi sobie na Hauptwachu ludzi 50 a 59 pozostałych z pięciu Dziesiętnikami odeszle na Hauptwach generalny Cyrkułowy.

§. V. Kommendant Cyrkułowy na Hauptwachu generalnym znaydować się równie codziennie powinien od godziny 8. z rana aż do ukończenia obluzu, który jak się zachować i ludzi swoich urządzić, spisane sobie mieć będzie od Kommendanta Xięstwa Mazowieckiego wydanym ordynansem.

§ VI. W rozrządzeniu Szyldwachow po Cyrkule, w wysyłaniu Patrolow, tak Tysiącznik jako i Kommendant Cyrkułowy, ściśle to wszystko dopełni, co mu w tey mierze od Kommendanta siły zbroyney Xięstwa Mazowieckiego zaleconym zostanie.

§. VII A ponieważ na pryncypalne warty jako to: do Zamku, na Ratusz i strzeżenie osob przez Radę sobie zabespieczonych, potrzeba codziennie głów 140. Zaczym zaleca się Setnikom, a szczegulniey Dziesiętnikom Cyrkułow 1go, 2go, 3go, 4go, (5go zaś i 6go Cyrkułu jeżeli bydź może) ażeby przy wykommenderowaniu starali się wykommenderować z każdey Roty czterech Mundur Municypalny mających, którzy tak ubrani, z Hauptwachu dziesięć-rotowego, na Hauptwach trzydziesto rotowy wykommenderowani zostaną, a ztamtąd na plac przed Bernardyny się zgromadzą, skąd na straże pryncypalne podzielonemi zostaną przez Kommendanta Hauptwachu Cyrkułu 1go, który zawsze Kommendantem tey Dywizyi będzie.

Na pryncypalne te warty przeznaczeni, prócz pałasza, inney broni mieć nie mają, gdyż tak przy Zamku, jako i innych Hauptwachach znaydą broń gotową Inne zaś warty podług uczynionego raz na zawsze względem uzbrojenia Cyrkułow urządzenia, uzbrojeni stawać na powinność mają.

§ VIII. Tak w ciągnieniu na warty, jako w czasie znaydowania się na Hauptwachach, i odbywanych patrolach obowiązkiem będzie Kommendantow, Setnikow, i Dziesiętnikow starać się o zachowanie jak nayściśley subordynacyi militarney, i skromności we wszystkim. Obywatel służbę militarną w ten sposob odbywający, a Kommendantowi, lub Subalternowi nie posłuszny, tudzież subordynacyi i skromności nie zachowujący, wpadać będzie przez to samo w podeyrzenie Obywatelstwa, a gdyby w wykroczeniu swoim uporczywie stawał, zameldowany do Kommendanta Cyrkułowego, do Sądu Policyi odesłanym zostanie.

§ IX. A jako urządzenia tego w czasie od nieprzyjaciela wolnym, nayszczegulnieyszym jest zamiarem spokoyność i bespieczeństwo Miasta, zaleca się przeto jak naymocniey Szyldwachom Rotowym, Hauptwachom, Patrolom, tudzież Kommendantom, Setnikom, i Dziesiętnikom w Rotach będącym baczność i ostróżność ku zachowaniu bespieczeństwa i spokoyności powszechney. Osoby podeyrzane bespieczeństwo i spokoyność wewnętrzną burzące, fałszywe allarmy głoszące, wiadomości zmyślone ku zalęknieniu powszechności roznoszące, jak tylko dostrzeżone na takowym zmyślonym uczynku zostaną, bez względu na osobę i płeć imane, przytrzymane, i do Policyi natychmiast odsyłane zostaną.

§ X. W Cyrkule pierwszym i drugim, zaleca się nayszczegulniey Setnikom i Dziesiętnikom, aby Cech Rybacki wolnym został od warty Hauptwachowey, włożywszy na nich obowiązek, żeby ci koleją między sobą ułożoną, i Setnikowi do wiadomości podaną, Patrole na Wiśle dzień i nocą odbywali, a to jeden Patrol wysłany ma bydź do Młocin, drugi do Wilanowa, dla których szczegulne obowiązki przepisane będą.

§ XI. Setnik lub Dziesiętnik za otrzymanym od Kommendanta urlopem, oddalenia się na czas zamierzony z Warszawy, powinien będzie na mieysce swoje za wiadomością osob w Rocie jego będących, Setnika lub Dziesiętnika tymczasowego dla odbywania powinności na mieysce swoje przystawić. Na czas atoli urlopem zamierzony nie wracający, w podeyrzenie Obywatelstwa wpadać będzie, i z takowego spóźnienia swego tłumaczyć się winien. Ci nawet Setnicy i Dziesiętnicy, którzy na wartę wykommenderowani wyydą, dla zdarzyć się mogącego allarmu i utrzymywania ciągłego porządku w Rocie na mieysce swoje zastępcow zostawią. To samo rozumieć się ma, gdyby który chorobą był złożony.

§. XII. Setnikow i Dziesiętnikow obowiązkiem będzie, dostrzegać w swojey Rocie, aby wspoł Obywatelow żadne prywatne zayścia nie różniły, a ztąd do nieufności i zakłóceń nie były początkiem. A gdyby się jakie poróżnienia, zawsze dobru publicznemu szkodliwe, okazać miały, Setnicy jako ufność ludu posiadający, rozdzielone umysły jednoczyć starać się będą.

§. XIII Dziesiętnicy jako zupełnie do wyboru Setnikow należą, tak odmiana tych zupełnie się im zostawia, a to szczególniey w przypadkach, gdyby Dziesiętnik powinności swojey nie pełnił, lub zdatnym do niey nie był, i subordynacyi militarney zachowywać niechciał: na Dziesiętnika wybierany od takowey usługi publiczney wymawiać się nie może, wyjąwszy słabość zdrowia, lub obowiązki urzędowania jakiego, dla którychby powinności Dziesiętnika dopełnić nie mógł.

§ XIV. Kommendanci tak Cyrkułowi jako i Militarni w każde Swięte i Swięta Niedzielne, dostrzegać będą, aby Setnicy i Dziesiętnicy przynaymniey z pewnych ludzi Roty swojey sposobem przez Kommendanta Xięstwa Mazowieckiego przepisanym mustrę odprawiali, a szczególniey na Szańce Cyrkułowi swojemu przeznaczone, drogą naykrótszą maszerować przyuczyli się, w okolicy tychże szańcow musztrę odprawiali, i do obrony stanowisk swoich w czasie allarmu sposobili się.

(*Reszta potym*)

D O N I E S I E N I E

W Gazecie pod Num: VII. w ciągu z Dziennika Rady niedołożono, że ofiara JP. Szymona Zabiełły jest ofiarą aktualnego Generała Lieutenanta W. W X· Litt: oświadczającego się przy tey Randze, pełnić służbę Adjutanta przy Generale Jasińskim.